

MINISTERIET FOR OFFENTLIGE ARBEJDER

Den 30. september 1985

I forbindelse med gennemgangen af forslag til finanslov for 1986 har finansudvalget i skrivelse af 18. september 1985 (bilag nr. 16.85) stillet mig 4 spørgsmål, nr. 7-10, vedr. § 2.01. Statsbanerne.

Spørgsmål 7:

Der ønskes en uddybende redegørelse for den bebudede takstforhøjelse i 1986, herunder oplysninger om hvilken negativ effekt de seneste takstforhøjelser har haft på passagerbefordringen. Hvilke faktorer har haft indflydelse på den negative udvikling af passagerbefordringen? Hvilken sammenhæng er der mellem denne udvikling og investeringsprogrammet?

Svar:

Som anført i Anm II, side 55-56, er der forudsat en forhøjelse af det samlede takstniveau i 1986 med ca. 2 pct. Forhøjelserne påregnes at omfatte alle produktområder: jernbanepassagerer, passagerer, personbiler og lastbiler med pålæsset gods på færgeoverfarter, jernbanegods samt postbefordring på DSBs strækninger.

Når de forudsete forhøjelser kun er på 2 pct., er det for at holde DSBs prisudvikling på linie med den af regeringen tilstræbte afdæmpede inflationstakt i Danmark. Det må forventes, at en så beskeden forhøjelse som 2 pct. kan gennemføres uden trafikafvandring, dog forudsat, som også anført i Anm II, side 56, at der ikke i 1986 opstår væsentlige ændringer i prisforholdet mellem jernbane- og anden transport herunder som et væsentligt punkt, at der ikke indtræffer et relativt fald i benzinprisen.

Forhøjelserne påregnes gennemført 1. maj 1986 for jernbanepassagerer og for passagerer og personbiler på færgeoverfarter og 1. november 1986 for jernbanegods og lastbiler på færgeoverfarter samt for postbefordringen.

Det tilføjes, at forslag om forhøjelser som sædvanligt vil blive forelagt finansudvalget.

Til spørgsmålet om evt. negative effekter af takstforhøjelser for passagerbefordringen vil jeg indledningsvis bemærke, at det er vanskeligt at isolere effekterne af en takstforhøjelse, idet udviklingen i antal rejser med DSB samtidigt er påvirket af ændringer i en række andre faktorer som f.eks. benzinprisen, serviceniveau, togenes rettidighed, vognmateriellets standard og tilbud om billige rejsemuligheder.

Der er dog ingen tvivl om, at en takstforhøjelse vil medføre færre rejsende i perioden umiddelbart efter forhøjelsens gennemførelse. Der vil dog ikke være tale om nogen varig effekt, såfremt forhøjelserne følger den almindelige inflationstakt og sker med så korte mellemrum, at den enkelte forhøjelse ikke bliver for voldsom.

DSB forhøjede sine passagertakster med 18 pct. den 1. april 1982 og igen med 12 pct. hhv. 6 pct. 1. april hhv. den 1. november 1983. Der var her tale om at indhente et takstefter-slæb, idet DSBs passagertakster siden efteråret 1977 reelt kun var forhøjet en gang, nemlig den 1. december 1980 med 15 pct.

Disse kraftige forhøjelser faldt uheldigvis sammen med, at benzinprisen toppede i foråret 1982 og derefter var på vej ned, således at det blev relativt billigere at køre i egen bil. Resultatet af de forhøjede takster og faldende benzinpriser blev da også, at antallet af rejser med tog i perioden 1983-84 faldt med ca. 5 pct.